

[Pradžia](#) > ... > [Kreipimasis į Teismą](#) > [Tarpininkavimas](#) > [Tarpininkavimas ES Šalyse](#) > [Finland](#)

Tarpininkavimas ES šalyse

Turinį pateikė

Suomija

Suomija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai yra alternatyvi ginčų sprendimo priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Ir Suomijos vyriausybė, ir teisininkai puikiai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Į ką kreiptis?

Už tarpininkavimą baudžiamosiose ir tam tikrose civilinėse bylose atsakinga, tarpininkavimui vadovauja ir jį prižiūri Socialinių reikalų ministerija. Valstybinės regioninės sveikatos įstaigos turi užtikrinti, kad tarpininkavimo paslaugos būtų prieinamos ir teikiamos pagal nustatytus reikalavimus visuose šalies rajonuose.

Informacijos apie tarpininkavimą galima rasti [Nacionalinio sveikatos ir gerovės instituto](#) (THL) svetainėje.

Teismui priskirtas tarpininkavimo paslaugas prižiūri apylinkių teismai. Apylinkių teismai gali priimti nutartį civiliniame ginče pradėti tarpininkavimo procedūrą. Tarpininkaujant ginčo šalims siekiama padėti rasti abiem šalims priimtina sprendimą. Todėl rezultatai, kurių pasiekama tarpininkavimu, paprastai būna dažniau pagrįsti tam tikromis aplinkybėmis priimtiniais kriterijais nei griežtu įstatymo nuostatų taikymu. Išsamesnė informacija apie apylinkės teismus pateikiama [Suomijos teisingumo ministerijos svetainėje](#). Taip pat yra parengta [brošiūra apie teisminį tarpininkavimą](#).

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Tarpininkavimas pasirenkamas nagrinėjant ir civilines, ir baudžiamąsias bylas.

Tarpininkavimas paprastai pasirenkamas sprendžiant civilinius ginčus, visų pirma smulkias civilines bylas. Tačiau ne dėl visų civilinių ginčų, kad juos sprendžiant būtų leidžiama kviesti tarpininką, sprendimą turi priimti teismas. Pvz., ginčus dėl vartotojų pretenzijų gali spręsti Vartotojų skundų komisija ir patarėjas vartotojų klausimais. Tačiau nagrinėjant baudžiamąsias bylas taikoma speciali tarpininkavimo procedūra.

Nagrinėjant bendriesiems teismams perduotas civilines bylas ir ginčus, tarpininkavimą galima rinktis taip, kaip nustatyta teismo tarpininkavimo statute (2005 m. įstatymas Nr. 663). Teisiniu tarpininkavimu siekiama užtikrinti draugišką ginčų sprendimą. Išankstinės teismo tarpininkavimo sąlygos: byla turi būti tinkama tarpininkauti ir abiejų šalių pateiktų ieškinių atžvilgiu tarpininkavimas turi būti priimtinas. Viena iš ginčo šalių ar abi šalys prieš kreipdamosi į teismą gali parašyti pareiškimą. Pareiškimas turi būti pateikiamas raštu ir jame nurodomas ginčo dalykas bei apibūdinami šalių požiūrių skirtumai. Be to, turi būti nurodomi argumentai, kuriais remiantis nagrinėjant bylą galima rinktis tarpininkavimą.

Taikinimą (tarpininkavimą) taip pat galima rinktis nagrinėjant civilines bylas, kuriose bent viena iš šalių yra fizinis asmuo. Civilinėse bylose, išskyrus tas, kuriose pateikti ieškiniai atlyginti nuostolius, patirtus dėl padaryto nusikaltimo, taikinimą galima rinktis tik tuo atveju, jeigu ginčas yra smulkus ir jeigu atsižvelgiama į dalyką bei byloje pareikštus ieškinius. Statute nustatytos taikinimo baudžiamosiose bylose nuostatos, jeigu reikia, taikomos taikinimui civilinėse bylose.

Taikinimą galima siūlyti šalims, kurios asmeniškai ir savanoriškai sutiko taikytis. Šalys turi sugebėti suprasti taikinimo prasmę ir sprendimus, kurie priimami užbaigus taikinimo procesą. Vadinasi, pirmiau nei šalys sutinka taikytis, joms turi būti paaiškintos su taikinimu susijusios jų teisės ir šalių padėtis vykstant taikinimo procesui. Kiekviena šalis turi teisę bet kuriuo taikinimo proceso metu atšaukti savo sutikimą.

Nepilnamečiai asmenys savo sutikimą rinktis taikinimą turi duoti asmeniškai. Be to, nepilnamečio asmens dalyvavimui taikinimo procese privaloma gauti jo globėjo ar kitų teisinių atstovų sutikimą. Teisiškai neveiksniems suaugusiems leidžiama dalyvauti taikinimo procese, jeigu jie supranta bylos esmę ir duoda asmeninį sutikimą pradėti procesą.

Taikinimą galima rinktis tų nusikaltimų atžvilgiu, kurie laikomi tinkamais taikinimui, ir atsižvelgiant į nusikaltimo pobūdį ir jo padarymo būdą, įtariamojo ir nukentėjusiojo santykį ir kitus klausimus, susijusius su visu nusikaltimu. Jeigu nusikaltimas buvo padarytas prieš nepilnametį, šiuo atveju neleidžiama rinktis taikinimo, jeigu nukentėjusiam reikalinga speciali apsauga atsižvelgiant į nusikaltimo pobūdį ar nukentėjusiojo amžių.

Tarpininkavimo įstaigos gauna tarpininkavimo prašymus ir bendradarbiauja su įvairiomis institucijomis vykstant tarpininkavimo procesui. Kiekviena tarpininkavimo byla paskiriama savanoriui tarpininkui, kurį parenka tarpininkavimo įstaigoje dirbantys specialistai. Tarpininkai tarpininkavimo bylas ir atitinkamus susijusius praktinius klausimus perima bendradarbiaudami su tarpininkavimo įstaiga. Įstaigos darbuotojai pateikia tarpininkui gaires ir prižiūri jo darbą.

Ar reikia laikytis konkrečių taisyklių?

Baudžiamosiose bylose dėl taikinimo gali tartis tik tos šalys, kurios asmeniškai ir savanoriškai pareiškė savo sutikimą taikytis ir sugeba suprasti taikinimo prasmę bei sprendimus, kurie būtų priimami vykstant taikinimo procesui. Civilinėse bylose (teisminis tarpininkavimas) prieš pradėdant tarpininkavimo procesą turi būti gautas visų šalių sutikimas.

Suomijoje galioja parengtas nacionalinis tarpininkų elgesio kodeksas ir jame nustatyti kiekvieno sektoriaus tarpininkų elgesio kodeksai (t. y. pagal konkrečias sritis, pvz., šeimos teisės tarpininkai, medicinos ir statybos sektorių tarpininkai).

Informacija ir mokymas

Brošiūra apie teisminį tarpininkavimą pateikiama [Suomijos teisingumo ministerijos](#) svetainėje.

Nacionalinis sveikatos ir gerovės institutas (THL) organizuoja tarpininkų mokymą.

Institutas taip pat renka statistinę informaciją apie tarpininkavimą baudžiamosiose ir civilinėse bylose, stebi tarpininkavimo veiklą, atlieka mokslinį jos tyrinėjimą ir koordinuoja plėtros pastangas, kurių imamasi tarpininkavimo srityje. Šią veiklą remia Patariamoji tarpininkavimo baudžiamose ir civilinėse bylose komisija.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Tarpininkavimas baudžiamosiose bylose nėra apmokestinama paslauga. Pasirinkus tarpininkavimą nusikaltimo auka ir nusikaltėlis, padedami nešališko tarpininko, gauna progą aptarti dvasinę ir materialinę žalą, kuri buvo patirta padarius nusikaltimą, ir susitarti dėl žalos atlyginimo priemonių (2005 m. įstatymas Nr. 1016).

Pasirinkus tarpininkavimą atitinkamos šalys patiria mažiau išlaidų nei kreipdamosi į teismą. Kiekviena šalis apmoka tik savo išlaidas ir ji nėra įpareigojama apmokėti kitos šalies išlaidų. Jeigu šalys pageidauja, jos gali samdyti juridinį patarėją. Šalis teisinės pagalbos taip pat gali kreiptis į teisinės pagalbos įstaigą.

Pasirinkus teisinį tarpininkavimą apylinkės teismo teisėjas tampa tarpininku. Tiesą sakant, tarpininkavimas ginčams yra viena iš įprastų teisėjo užduočių. Jeigu nagrinėjant bylą privaloma turėti specialių žinių, gavęs šalių sutikimą tarpininkas gali samdyti padėjėją, kuriam užmokestį moka šalys.

Už teisinį tarpininkavimą, kaip už visą kitą teismo vykdomą veiklą, mokamas užmokestis.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas po tarpininkavimo priimtas susitarimas?

Direktyvoje 2008/52/EB nustatyta, kad ginčo šalys turi galimybę prašyti tarpininkaujant pasiekto rašytinio susitarimo turinį pripažinti vykdytinu. Valstybės narės praneša Komisijai apie tokius prašymus priimti kompetentingus teismus ir kitas institucijas.

Suomija dar neperdavė šios informacijos.

Susijusios nuorodos

[brošiūra apie teisminį tarpininkavimą, Tarpininkavimo svetainė \(Nacionalinis sveikatos ir gerovės institutas \(THL\)\)](#)

■ Paskutinis naujinimas: 19/05/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.